

АТОМНИК УКРАЇНИ

№12 (1134) 1 червня 2023 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

II ПЛЕНУМ ЦК АТОМПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ

Як уже повідомляв «Атомник України» (№11 за 25 травня), 19 травня у Києві відбувся II Пленум Центрального Комітету Атомпрофспілки України. На нього були запрошені керівники міністерств та відомств, державних підприємств, з якими тісно співпрацює галузева профспілка. Про підсумки роботи атомно-промислового комплексу у період воєнного стану в Україні, про амбітні плани та актуальні проекти йшлося у виступах Міністра енергетики Германа Галуценка, заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Олександра Краснолуцького, президента ДП НАЕК «Енергоатом» Петра Котіна, директора департаменту ядерної енергетики та атомної промисловості Міненерго Дмитра Чальцева.

Про проблеми, які є на підприємствах та у трудових колективах і вимагають негайного вирішення, говорили в.о. генерального директора ДП «СхідГЗК» Ігор Буйнов, голова СООП Віталій Скуба, голова ДАЗВ Євген Крамаренко, голова ООП ППЗВ Геннадій Михайлюк, голова профкому ЧАЕС Богдан Сердюк.

впливає на ті рішення у сфері атомної енергетики, які ухвалюються у світі. Один з прикладів — включення атомної енергетики влітку минулого року до Таксономії ЄС, як джерела енергії, що заслуговує на стаке фінансування для досягнення кліматичної нейтральності економіки Євро-союзу. Були вагання, складні дискусії у Європі, чи визнавати атомну енергетику безуглецевою, такою, яка відповідає курсу зеленого переходу. Але завдяки позиції України було отримано перевагу при голосуванні депутатів Європарламенту.

Ми ухвалили Енергетичну стратегію України до 2050 року. Вона передбачає реалізацію зеленого енергетичного переходу — це глобальний тренд кліматичної й економічної політики, що зумовлює необхідність перебудови цілих галузей і відповідає усім найкращим тенденціям, що є у світі з точки зору розвитку енергетики. Але зараз у короткостроковій перспективі, безумовно, є ціла низка першочергових важливих завдань, які, я впевнений, найближчим часом ми будемо реалізовувати.

Перше і ключове завдання — це Запорізька атомна електростанція. Коли її буде звільнено, звичайно, величезне завдання для усіх нас — якнайшвидше доєднати її до української енергосистеми. Сьогодні вона від'єднана і ми постаємо електроенергію для потреб електростанції. Розуміємо, що після терористів не отримаємо станцію в робочому стані, тому вочевидь на нас чекає величезна робота.

У короткостроковій перспективі, безумовно, це — завод з виробництва ядерного палива. Можливо, амбіційно звучить, але ми це зробимо найближчим часом. Є завдання розпочати виготовлення свого палива для реакторів ВВЕР-440 і знищити монополію «росатома». Коли ми це зробимо, тоді покінчимо з російським впливом в атомній галузі у Європі. Зараз багато працюємо над санкціями проти «росатома» і російської атомної промисловості. Найкраще і найшвидше санкції будуть рухатися, коли Україна зможе замінити продукцію, яку виробляли в росії. Для цього ми маємо величезний потенціал. НАЕК «Енергоатом» підписав з канадською компанією CANECO угоду для реалізації програми використання українського урану при виробництві ядерного палива для АЕС України. На ДП «СхідГЗК» надзвичайно складна ситуація. Але є світло в кінці тунелю. Ми маємо серед партнерів провідну компанію світу, з якою будемо вирішувати це питання.

Основа виконання Енергетичної стратегії України до 2050 року — розвиток атомної енергетики, будівництво нових атомних енергоблоків. Звісно, це тривалий процес, займе десятки років. Але до 2050 року у нас чітко визначено, яку кількість ми маємо побудувати, де і яка це буде технологія. Останнє дуже важливо, ми вперше починаємо працювати над будівництвом реактора нової технології. Це прорив для нас! Такі реактори сьогодні будують Польща, Болгарія. І скрізь — відмова від співпраці з «росатомом» у контексті майбутнього розвитку атомної енергетики. Такого досвіду ми не мали, треба пройти великий технічний шлях. Співпрацюємо з нашими американськими партнерами у контексті пришвидшення пошуку рішень.

Ключове те, що атомна енергетика є і буде в Україні, незважаючи на дискусії різних вітчизняних експертів та очільників різних держав, що ми маємо відмовитися від атомної енергетики. З цими дискусіями покінчено офіційними рішеннями щодо атомного будівництва. Як великих атомних енергоблоків, так і малих модульних реакторів. Україна буде однією з перших держав, де такі реактори працюватимуть.

Беручи курс на розвиток атомної енергетики, ми, безумовно, підходимо до необхідності розвитку освіти і науки у цій сфері. Це окремий напрям. Відповідним профільним інститутам поставлено завдання готувати таких фахівців. Це важливо, щоб будівництво нового типу реактора здійснювалося саме нашими людьми. Бо як тільки Україна опанує цей напрям від проектних рішень до будівництва, ми зможемо це робити і за кордоном, там, де будуть розвиватися відповідні технології.

Із виступу першого заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олександра Краснолуцького: «ХОЧУ ПОДЯКУВАТИ ПРОФСПІЛКАМ ЗА ПЛІДНУ СПІВПРАЦЮ»

— Після деокупації Чорнобильської зони відчуження там була надзвичайно важка ситуація. Багато обладнання знищено, розкрадено. Спільно з адміністрацією зони відчуження почали працювати над відновленням. Були проблеми з

виплатою заробітної плати. Ми зустрічалися декілька разів і з колективом, і з профспілками, обговорювали шляхи розв'язання проблем. І незважаючи на те, що триває війна, що бюджети обрізані, минулий рік уперше за останній період завершили без заборгованостей із заробітної плати.

Хочу особливо подякувати профспілкам за допомогу у винайденні спільної формули виходу із ситуації. Міністерство підтримує необхідність проводити певні реформи на державних підприємствах. Але це має відбуватися за згодою з колективами. І за участю профспілкових організацій! Маємо це все розказувати людям, щоб у нас було чітке розуміння і прозорий процес усього, що відбувається, який би не створював напругу в колективах.

Дякуючи нашим міжнародним партнерам вдалося відновити частину обладнання. І ми далі ведемо переговори з Європейським банком реконструкції та розвитку, з іншими нашими партнерами для наповнення фонду для відновлення пошкодженого рашистами обладнання. Сьогодні у нас є ціла низка проектів, які ми обговорюємо на Асамблеї з донорами. Ці проекти стосуються розвитку зони відчуження, роботи Чорнобильської атомної електростанції. Минулого року була проведена робота відповідно до Указу Президента щодо створення Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника. Він сьогодні фактично є повноправним господарем ділянок. І має усі функції для того, щоб зберігати ці території і розвивати природно-заповідний фонд.

Крім того ми зараз розглядаємо Стратегію розвитку зони відчуження, працюємо над її погодженням з міністерствами та відомствами, з Кабінетом міністрів України. Для того, щоб чітко проводити програму розвитку зони відчуження, яка буде потрібна на роки. Щоб ми не кидалися врзнібач, а мали комплексний документ, який би врегулював ситуацію, вказував, куди ми рухаємося, чого хочемо досягнути на цій території.

Ще раз хочу подякувати профспілкам за ту плідну співпрацю, що була минулоріч, маю надію, що такою вона буде й цього року, і ми її продовжимо. І завдячуючи вам, цей рік завершимо також без боргів із заробітної плати, перед Пенсійним фондом тощо.

Із виступу Міністра енергетики України Германа ГАЛУЦЕНКА: «КЛЮЧОВЕ ТЕ, ЩО АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ Є І БУДЕ»

— Дякую всім колективам, усім фахівцям, які працюють в атомній енергетиці. Завдяки їм ми пройшли цю зиму під обстрілами енергосистеми і втримались. Усі працювали як єдиний колектив, проводили ремонти у максимально короткі терміни, щоб наші споживачі мінімально відчували наслідки варварських російських атак.

За останні два роки дуже багато чого відбувалося ВПЕРШЕ щодо атомної енергетики. За місяць до початку російської агресії «Енергоатом» виробляв понад 300 млн кВт-год. електроенергії. Уперше Запорізька АЕС почала видавати потужність понад 6 тис. МВт. Добудовано Центральне сховище відпрацьованого ядерного палива для зберігання ВЯП з діючих атомних електростанцій: РАЕС, ХАЕС і ПАЕС. Дозвіл на експлуатацію отримали наприкінці квітня 2022 року. Вперше укладено контракти з цілою низкою компаній, у тому числі з американською Westinghouse, з іншими світовими лідерами у сфері розвитку атомної енергетики. Це реальні речі, які роблять прорив у розвитку атомної енергетики України.

Сьогодні Україна відіграє ключову роль серед держав, де є атомна енергетика. Можу сказати ще більше: Україна

II ПЛЕНУМ ЦК АТОМПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ

Із виступу президента ДП НАЕК «Енергоатом» Петра КОТІНА: «УКРАЇНА МАЄ АМБІТНУ МЕТУ — ДО 2050 РОКУ ЗНАЧНО НАРОСТИТИ ВИРОБНИЦТВО ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ЗАВДЯКИ ЯДЕРНІЙ ГЕНЕРАЦІЇ»

Підсумки роботи Компанії за попередній рік.

— Я вдячний Міністру енергетики за високу оцінку роботи атомної галузі. Справді, нам є чим гордитися. Під час війни «Енергоатом» продовжив реалізацію раніше розпочатих інвестиційних програм та проєктів. Запущено в роботу Сховище відпрацьованого ядерного палива. Незважаючи на воєнний стан, введено третій гідроагрегат на Ташлицькій ГАЕС, яка є частиною Південноукраїнського енергокомплексу. Це додатково 150 МВт маневрової потужності. Якби не захоплення найбільшої не тільки української, а й європейської Запорізької атомної електростанції, ми зараз з вами не мали б питань ні щодо тарифів на електроенергію для населення, ні щодо фінансування будь-яких проєктів Компанії.

Торік, незважаючи на те, що Запорізьку атомну електростанцію було повністю відключено від енергосистеми (починаючи з вересня 2022 року), проте ми перерахували майже 78 млрд гривень з нашого прибутку для підтримання електроенергії для населення — різницю між ринковим тарифом для населення і фактичною ціною. Електроенергія виробництва НАЕК менше однієї гривні. Населення сплачує фактично 1.44 грн та 1.68 коп. Тарифи для населення визначає уряд. Наразі для індивідуальних побутових споживачів тариф становить 1.44 гривні за кіловат-годину при споживанні до 250 кіловат та 1.68 гривень, якщо понад 250 кіловат-годин на місяць. Це набагато більше, ніж коштує електроенергія нашого виробництва. Чому ринковий тариф становить 4,5 гривні? Чому доставка електроенергії така дорога, чому диспетчеризація Укренерго зросла за цей період у 15 разів? У той же час «Енергоатом» витрачає 78 млрд грн зі свого прибутку для покриття цін для населення. Це відповідає тим експертам, які безперервно поливають нас брудом.

Стосовно подальшої роботи. Я надзвичайно пишаюся тим, що не тільки усередині країни, а й на міжнародній арені до нас приходять дуже багато партнерів.

Коли ми починали говорити, що атомній енергетиці бути і що атомну енергетику ми будемо розвивати, всі інші країни про це ще не думали. І тільки після того, коли ми стали підписувати меморандуми: 2021 року — з NuScale Power про взаєморозуміння з метою вивчення можливості будівництва АЕС, у лютому 2022-го — з Організацією канадської ядерної промисловості про співпрацю в галузі ядерної енергетики, у березні 2023 року — з Rolls-Royce SMR про спорудження в Україні малих модульних реакторів, тоді й усі інші країни у Європі й у світі почали рухатися у тому ж напрямі. Євросоюз змінив свою Таксономію. Польща, Болгарія повернулися обличчям до атомної енергетики.

Ми першими змінили постачальника палива для реактора ВВЕР-1000. Це унікальний досвід, який зробили українські атомники. А зараз у наших планах побудувати завод з виробництва ядерного палива в Україні. На базі нашого «Атоменергомаша», машинобудівного підрозділу «Енергоатома». І фактично самі себе забезпечимо виробництвом ядерного палива.

Щодо ВВЕР-440. Ми відправили команду наших фахівців, фактично допомогли готувати ядерне паливо компанії «Вестінгауз» для реакторів ВВЕР-440. Зараз відбувається виготовлення першої партії палива. Я впевнений, що ми вже цього року поставимо це паливо для реакторів ВВЕР-440 Рівненської АЕС.

Є велика довіра до нас уряду України. До 2050 року ставиться завдання значно збільшити виробництво електроенергії в Україні — у разі. І провідна роль у цьому надається двом великим галузям: атомній і відновлюваній. Перед нами стоїть дуже амбітне завдання — вийти до 2050 року на виробництво до 230 млрд кВт-год. електроенергії. За умови роботи ЗАЕС ми могли б виробляти 90-95 млрд кВт-год. Без ЗАЕС цього року плануємо лише 47, більше не можемо. Збільшення на 140 млрд — це майже 20 енергоблоків ВВЕР-1000. Плануємо збудувати на кожному майданчику по одному енергоблоку. На Хмельницькій — два нових енергоблока. Зараз добудовуємо третій і, гадаю, будемо добудовувати четвертий. Вирішуємо поки що з обладнанням, його не вистачає. Безумовно, у планах Чигиринський майданчик та Одеський майданчики — до двох енергоблоків.

У планах будувати малі модульні реактори, будівництво заводу з виробництва компонентів цих реакторів тут, в Україні.

Гостро стоїть питання необхідності зміни законодавства, яке сьогодні надто суворо регулює будівництво нових енергоблоків в Україні. Це необхідно для розвитку ядерних технологій у нас. Питання екологічного законодавства. Ми по п'ять років не можемо отримати висновки екологічних організацій, які збивають ржаві цвяхи у здорове тіло атомного енергоблока.

Що стосується соціальних програм. Цьогоріч ми перерахували на соціальні потреби мільярд гривень. У тому числі 200 млн грн через нашу профспілку НАЕК «Енергоатом» на допомогу ЗСУ — автівки, дрони, старлінки тощо. Нещодавно передали Збройним Силам України гелікоптер Мі-2. Це найбільше наше придбання. Раніше «Енергоатом» використовував цей гвинтокрил для підготовки та тренувань на випадок необхідності проведення радіаційної розвідки. Однак зараз для цього доцільніше використовувати дрони, тоді як гелікоптер стане у нагоді Зажисникам країни, щоб тренувалися для виконання бойових завдань.

З ініціативи первинної профспілкової організації Компанії створено мультивалютний банківський рахунок, на який міжнародні партнери Компанії та всі охочі можуть перераховувати кошти для допомоги Збройним Силам України, внутрішньо переміщеним особам та мешканцям міста-супутника Запорізької АЕС.

Сьогодні серед головних завдань є потреба забезпечити перезавантаження наших енергоблоків. Ми працювали протягом зимового періоду на повну потужність, покриваючи дефіцит електроенергії унаслідок обстрілів, порушень інфраструктури теплових електростанцій. Зараз 5 блоків у ремонті. Це чотири потрібно перезавантажувати. Тому влітку в атомній енергетиці заплановано зниження виробництва електроенергії.

Щодо створення замкнутого ядерного циклу в Україні. Як відомо, паливо для українських АЕС заходило до нас з росії. 40 відсотків — це дуже велика частка. СхідГЗК перебуває у критичному стані. Але навіть у найкращі часи комбінат виробляв 700 тонн уранової продукції на рік. А нам потрібно 2400 тонн! Сьогодні виробництво на рівні близько 300 тонн. Тому я також дуже пишаюся, що нам одним із перших вдалося підписати угоду з CAMECO, канадською компанією, найбільшою серед світових постачальників уранового концентрату. У межах першої угоди впродовж 2024-2035 років CAMECO на 100% задовольнятиме потреби «Енергоатома» в гексафториді природного урану, постачаючи його та послуги з конверсії урану для реакторів Рівненської, Хмельницької та Південноукраїнської АЕС. Відповідну можливість передбачено і для Запорізької атомної електростанції після її повної деокупації.

Якщо будуть санкції проти російського урану, всі інші компанії, які виробляють атомну енергію, кинуться шукати постачальника, тоді постане питання дефіциту на ринку урану. А ми це все уже вирішили.

Крім того, з канадцями підписано Меморандум, що вони нам нададуть допомогу у розвитку власного уранового виробництва. Передбачається продаж «Енергоатомом» Канаді урану, який видобувається в Україні вітчизняним СхідГЗК. Конверсію українського урану забезпечить CAMECO. Це, врешті-решт, дасть нам можливість вивести СхідГЗК з кризи. І включити уранову галузь у паливний цикл.

Щодо ДП «СхідГЗК». Гадаємо, в сьогоднішніх умовах адмініструвати його не зможемо. Головна проблема у СхідГЗК — природна: концентрація урану в наших родовищах дуже низька — на рівні 0,14 відсотка корисного урану. Порівняйте — у CAMECO це 15 відсотків.

Ми будемо розвивати ядерну галузь, підтримувати нашу уранову галузь, щоб вона твердо стала на ноги, була основою подальшого розвитку атомної енергетики. Без них ми не зможемо свої амбітні плани реалізувати — паливний ядерний цикл.

Корпоратизація. Уже прийнято відповідний закон, створено комісію з перетворення «Енергоатома» на акціонерне товариство. Ця комісія фактично розробляє план цього перетворення. Два місяці є на це. Серед проблем та, що ядерний матеріал за законом не може передаватися у приватну власність. Власність державна, але через акції акціонерного товариства, 100 відсотків яких належать державі. Інша проблема — на Запорізькій атомній електростанції неможливо сьогодні провести інвентаризацію.

Що для нас корпоратизація НАЕК? Фактично вона захистить Компанію від адміністративного тиску і дасть змогу бути більш самостійною, виконувати ті чи інші проєкти за рішеннями Наглядової ради. Звичайно, погоджуючи їх з Кабміном, як раніше. По-друге, буде зрозумілий формат роботи для усіх наших західних партнерів, вони вступатимуть з нами у відносини не тільки через договори, а й створювати з нами спільні підприємства, розвивати спільні бізнес-проєкти з урахуванням наших інтересів у їхніх країнах і їхніх — у наших. Це фактично буде інтеграція між українськими компаніями, західними та «Енергоатомом». У кінцевому підсумку це буде краще для персоналу. Наприклад, питання підвищення заробітної плати вирішуватиметься на рівні Компанії простіше і без адміністративного тиску.

З'явилася інформація, що «Енергоатом» четвертий серед підприємств України за рівнем чистого прибутку за попередній рік. У нас фактично 144 млрд чистого прибутку. Перше місце «Нафтогаз» — 165, дві компанії — трейдингові, які торгують нашою з вами електроенергією.

Щодо запитання голови ППО Новокосятинівської шахти Олександра Зовви, чи розглядається Компанією можливість приднання СхідГЗК до НАЕК, і якщо так, то які часові рамки, я хотів би зауважити, що ми розуміємо потреби комбінату, намагаємося допомагати. Але сьогодні ми абсолютно дві різні організації, які поєднуються через Міністерство енергетики. Питання СхідГЗК будуть вирішуватися ним. Для мене немає різниці, чи буде комбінат у складі «Енергоатома», чи відокремленим. Для мене важливо, щоб він повністю став на ноги, забезпечував виробництво і власну дохідність. А до цього йде. Про це свідчить підписання Меморандуму з CAMECO. Ми отримуємо технологіями і механізми організації роботи таким чином, щоб СхідГЗК забезпечував себе сам, і йому не потрібні будуть ні НАЕК, ні будь-яка інша організація. Якщо ви станете прибутковими, НАЕК буде щасливий вас забрати. Сьогодні ми могли б узяти лише ті підприємства, які себе забезпечують, це — Новокосятинівська шахта, виробництво сірчаної кислоти, але ж вони фінансують збиткову частину комбінату, тож, гадаю, вам це не потрібно.

Із виступу заступника Голови Атомпрофспілки, голови профкому ДП НАЕК «Енергоатом» Олексія ЛИЧА: «КОРПОРАТИЗАЦІЯ НАЕК: ЖОДНИХ ЗВІЛЬНЕНЬ НЕ БУДЕ!»

— Протягом семи років ми топтали на місці, не могли дійти згоди щодо прийняття закону про корпоратизацію «Енергоатома». 22 березня 2023 року набрав чинності Закон України «Про особливості утворення акціонерного товариства «НАЕК «Енергоатом». Це вже незворотний процес, назад дороги немає. Він дозволить Компанії стати більш ефективною і виконати зобов'язання перед міжнародними інституціями.

Хотів би вам усім подякувати за принципову позицію щодо передачі об'єктів соціально-культурного призначення до складу акціонерного товариства. Домоглися того, щоб це було прописано в Законі. Ми надали згоду на конференції трудового колективу НАЕК на передачу шести об'єктів. Було сім, за один у Вараші не проголосували через те, що він задіяний у реабілітаційних заходах. Не увійшли недобудови житла, які, відповідно до закону про акціонерне товариство, не розглядаються як об'єкти соціально-культурного та побутового призначення. Ми чітко виділили, відповідно до закону, ті об'єкти, які можемо запропонувати органам місцевого самоврядування.

Уже провели засідання комісії з перетворення державного підприємства ДП НАЕК «Енергоатом» на акціонерне товариство. У складі цієї комісії п'ять представників ДП НАЕК

«Енергоатом», серед яких президент Компанії Петро Котін і представник трудового колективу — Олексій Лич. Окремо створено інвентаризаційною комісією буде сформовано зведений акт інвентаризації майна та перелік необоротних активів, що підлягають незалежній оцінці.

У чому полягають особливості Закону про корпоратизацію НАЕК? Нам вдалося прописати в Законі, що до моменту створення Наглядової ради НАЕК «Енергоатом» функцію керівника Компанії продовжує виконувати її нинішній президент, хоча з цього приводу велися дебати. Формування Наглядової ради заплановано на кінець цього року. Далі її члени повинні будуть запропонувати новий штатний розпис. Куди, одразу хочу попередити можливе запитання, перейде сто відсотків усього персоналу, що працює в атомній енергетиці. Жодних звільнень, жодних заяв про звільнення та прийняття на роботу не буде!

Надалі будуть розглянуті пропозиції щодо зміни структури акціонерного товариства і ми спільно вирішуватимемо, якими будуть взаємовідносини між працівниками і новими керівниками. Сподіваємося, нова Наглядова рада прислухається до наших пропозицій.

Чого можуть стосуватися зміни в організаційній структурі? Персоналу, який працює в Києві й управляє в цілому системою атомної енергетики. Й абсолютне це не стосуватиметься безпосередньо працівників атомних електростанцій. Як член комісії з перетворення, ми будемо добиватися чіткого дотримання законодавства, а також домовленостей, що є між членами комісії з перетворення. Для того, щоб не допустити рішення, яке б ішло врозріз з тими напрямками, які ми з вами визначали у політиці в атомній енергетиці України.

Були дебати щодо того, чи припиняється дія колективного договору з моменту затвердження Наглядової ради. Ні, не припиняється. Колдоговір укладено на 2023-2024 роки. Після закінчення його дії ми повинні сісти за стіл переговорів для того, щоб сформувані новий колективний договір Компанії. Перехідний період має бути м'яким. А попередній розгляд цього питання з урахуванням змін форми власності свідчить, що ми можемо збільшити пільги та гарантії, закладені у нині чинному колдоговорі, у змозі будемо запропонувати свої пропозиції щодо внесення змін, які чітко відповідають Закону про акціонерне товариство.

Із виступу директора департаменту Міністерства енергетики України Дмитра ЧАЛЬЦЕВА: «ЩИРО СПОДІВАЮСЬ НА ВИВЕДЕННЯ З КРИЗОВОГО СТАНУ СхідГЗК»

— Залишається критичною ситуація з фінансово-економічним станом державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

У 2022 році воно сім місяців перебувало у простої та не отримувало прибутку від реалізації своєї продукції. Рахунки підприємства арештовано, загальна заборгованість зі сплати податків до бюджетів усіх рівнів становить 148 млн грн, загальна заборгованість із виплати заробітної плати працівникам — майже 214 млн грн. Також існує значна кредиторська заборгованість комбінату та велика кількість не виконаних ним судових рішень щодо сплати кредиторської заборгованості.

Погашення кредиторської заборгованості підприємства та подальший розвиток урановидобувного виробництва неможливі без надходження додаткових фінансових ресурсів — комбінат не має змоги самостійно вийти з кризового фінансово-економічного стану.

Міненерго при формуванні бюджетного запиту на 2023-2025 роки листом від 23.08.2022 №26/1.1-18.5-11890 надало Мінфіну пропозиції стосовно фінансування діяльності ДП «СхідГЗК» у розмірі 457004,7 тис. грн за бюджетною програмою «Державна підтримка державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» на покриття витрат з виробництва уранового оксидного концентрату». А також на фінансування удосконалення технології та обладнання для проведення гірничих і закладних робіт, актуалізації проєкту «Будівництво підприємства на базі Новокосятинівського родовища уранових руд», будівництва нової сірчанокислотної установи цеху Гідрометалургійного заводу ДП «СхідГЗК» у розмірі 457004,7 тис. грн за бюджетною програмою «Державна цільова економічна програма розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року»; фінансування державного інвестиційного проєкту «Новокосятинівська шахта». Розвиток виробничих потужностей у сумі 451004,7 тис. грн. Проте Мінфіном при складанні Державного бюджету України на 2023 рік не передбачено жодної з вищенаведених програм.

У 2022 році Міненерго докладено зусиль щодо залучення кредитних коштів від АТ «Ощадбанк» під державні гарантії для запуску уранового та сірчаного виробництв і часткової сплати податків до бюджету України всіх рівнів. Але ці дії не підтримані Міністерством фінансів, яке листом від 07.06.2022 №12010-04/4-5/11725 повідомило про відсутність законодавчих підстав надання таких державних гарантій ДП «СхідГЗК».

Також через позицію Міністерства фінансів України, яка полягає в тому, що до припинення або скасування режиму воєнного стану, зважаючи на потребу акумулювання бюджетних ресурсів на виконання завдань щодо забезпечення національної безпеки і оборони держави, відкладається розгляд проєктів державних цільових програм, на цей час неможливо отримати бюджетні кошти для спрямування на потреби ДП «СхідГЗК».

Отже, державна підтримка у вигляді спрямування грошових коштів для розв'язання проблем ДП «СхідГЗК» у період воєнного стану не надаватиметься.

Виправити фінансово-економічний стан ДП «СхідГЗК» у 2022 році також передбачалося шляхом прийняття проєкту закону України «Про відновлення платоспроможності державних підприємств, що забезпечують потреби атомних електростанцій України в урані шляхом видобутку уранових руд і виробництва концентрату природного урану та запровадження мораторію на здійснення виконавчих дій, арешту в межах виконавчих проваджень коштів на рахунках таких підприємств в умовах воєнного стану», розробленого народним депутатом України Чорним Д.С. та зареєстрованого у Верховній Раді України за №7447 від 09.06.2022 (далі — законопроект №7447).

Профспілки відповідно до Конституції України є єдиними організаціями, яким делеговано право на захист прав та інтересів трудящих!

II ПЛЕНУМ ЦК АТОМПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ

Постановою Верховної Ради України від 07.02.2023 №2911-IX законопроект №7447 внесено до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Міністерство енергетики України відповідно до вимог §113 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 №950, надало до Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (далі — Комітет) свою позицію стосовно підтримки законопроекту №7447 листом від 24.06.2022 №ВР/1.1-6.5-8541. Цю позицію також опубліковано в установленому порядку на єдиному веб-порталі органів виконавчої влади «Урядовий портал» у розділі «Діяльність/Взаємодія з Верховною Радою України».

Водночас Міністерством фінансів та Міністерством юстиції до Верховної Ради України надані в установленому порядку позиції про не підтримання зазначеного законопроекту, які теж опубліковані на єдиному веб-порталі органів виконавчої влади «Урядовий портал».

При цьому Міненерго розглядає й інші варіанти виведення ДП «СхідГЗК» з кризового стану. Зокрема, опрацьовується питання приєднання комбінату до ДП НАЕК «Енергоатом».

Починаючи з 2008 року, співробітництво між ДП «СхідГЗК» та ДП НАЕК «Енергоатом» відбувається на постійній основі в рамках довгострокових договорів.

З огляду на важливість підтримки та розвитку в Україні власної урановидобувної та уранопереробної галузі, ДП НАЕК «Енергоатом» постійно та послідовно сприяло створенню умов для забезпечення стабільної виробничої діяльності ДП «СхідГЗК», зокрема:

— закупівля уранового оксидного концентрату (далі — УОК) здійснювалася на умовах повного авансування, строк якого становив три-шість місяців, що не є звичайною світовою практикою;

— на початку 2022 року погоджено реструктуризацію заборгованості в сумі 1430,0 млн грн на 2022-2024 роки;

— з жовтня 2022 року для забезпечення виробництва УОК ДП НАЕК «Енергоатом» здійснило закупівлю та поставило ДП «СхідГЗК» матеріали і реагенти на суму 556,5 млн гривень. Разом з тим, станом на сьогодні загальна заборгованість ДП «СхідГЗК» перед ДП НАЕК «Енергоатом» за отриманими авансами становить 2056,6 млн грн.

Водночас через скорочення обсягів виробництва та реалізації електричної енергії, у тому числі через окупацію ВП «Запорізька АЕС», за оцінками ДП НАЕК «Енергоатом», недоотримані підприємством доходи у 2023 році становитимуть 82,5 млрд грн, втрати бюджету внаслідок зменшення сум сплати податків та зборів оцінюються підприємством у 21,0 млрд гривень.

Отже, при опрацюванні питання приєднання цілісного майнового комплексу ДП «СхідГЗК» до ДП НАЕК «Енергоатом» поряд з тим, що функції управління цими підприємствами здійснюють різні органи виконавчої влади, враховується також і фінансово-економічний стан ДП НАЕК «Енергоатом».

Також зазначаю, що Верховна Рада України прийняла Закон України від 06.02.2023 №2896-IX «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», відповідно до якого державне підприємство НАЕК «Енергоатом» має бути реорганізовано (перетворено) в акціонерне товариство, отже, розпочато процедуру реорганізації самого ДП НАЕК «Енергоатом».

На сьогодні дієвим механізмом збереження комбінату залишається налагодження виробництва та отримання прибутку за вироблену продукцію.

У цьому напрямі спостерігаються поступові позитивні зрушення. На жаль, наразі кошти, отримані за реалізовану продукцію підприємства, дозволяють лише частково погасити наявну заборгованість із виплати заробітної плати працівникам комбінату.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Міністерство енергетики України в межах своїх повноважень листом від 8.03.2023 №26/1.2-14-5011 звернулося до керівництва комбінату щодо необхідності невідкладного вжиття заходів для забезпечення дотримання законодавства з оплати праці.

Принадіжно інформую, що 17 травня 2023 року в місті Жовті Води відбулося виїзне засідання робочої групи, створеної наказом Міненерго від 20 квітня 2023 року №142 «Про робочу групу з розроблення проекту Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки» на виконання пункту 7 Протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 6 квітня 2023 року.

Під час наради її учасниками, зокрема, представниками Міністерства енергетики, Кіровоградської обласної військової адміністрації, Кіровоградської обласної ради, Смолінської селищної ради, ДП «СхідГЗК», а також первинної профспілкової організації ДП «СхідГЗК» досягнуто спільної позиції щодо основних положень проекту Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта на 2023-2027 роки (Смолінської шахти).

Підсумовуючи вищесказане, хочу зазначити, що сьогодні залишається ряд не вирішених проблем щодо відновлення сталої роботи атомної промисловості в Україні. Час найшвидшого усунення цих проблем залежить від ефективної взаємодії усіх зацікавлених органів законодавчої, виконавчої, місцевої влади, керівництва та персоналу ДП «СхідГЗК», а також Атомпрофспілки та первинної профспілкової організації ДП «СхідГЗК».

Я, як представник Міністерства енергетики, щиро сподіваюся на плідну співпрацю, досягнення позитивного її результату та виведення з кризового фінансово-економічного стану державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

Із виступу в.о. генерального директора ДП «СхідГЗК» Ігоря БУГАЙОВА: «ЯКЩО МИ БУДЕМО ДАЛІ ПРАЦЮВАТИ, ЗМОЖЕМО ВИЙТИ ЗІ ЗБИТКОВОГО НА ПРИБУТКОВИЙ РІВЕНЬ»

— Як уже було сказано, у жовтні минулого року після тривалого простою (майже шість з половиною місяців зупинки підприємства), що було зумовлено збройною агресією російської федерації та іншими чинниками, СхідГЗК за під-

тримки Міненерго та НАЕК «Енергоатом» поновив роботу трьох уранових шахт, уранопереробного, сірчаноокислотного комплексу та хімічного заводу з виготовлення гафнію.

Щоб не повторюватися з інформацією, яку вже озвучили представники Міністерства енергетики, хотів би зупинитися на тому, що нам заважає працювати. Дебіторська заборгованість становить 3,5 млрд гривень. Із них 3 млрд 103 млн гривень — це заборгованість перед ДП НАЕК «Енергоатом». Сьогодні усі наші рахунки заблоковані. Є судові рішення про те, що маємо виконувати вимоги кредиторів. По суті, якщо ми не вирішимо питання оплати наших виробничих потреб через НАЕК «Енергоатом», то з 20-х чисел червня цього року зупинимося.

Але є й хороша новина. Завдяки значним зусиллям Міністерства енергетики та НАЕК «Енергоатом» ми сьогодні отримали список на бронювання 1225 працівників. Більшість з них — це підземні працівники.

Якщо коротко, що нам потрібно для того, аби зберегти уранову галузь України? Нам треба від імені сьогоднішнього Пленуму Атомпрофспілки звернутися до Верховної Ради з тим, щоб прийняти закон про замороження кредиторських вимог до СхідГЗК на період воєнного стану. Адже наші борги, кредиторська заборгованість склалися не з вини працівників, це об'єктивна реальність. Якщо ми будемо далі працювати, зможемо вийти зі збиткового на прибутковий рівень.

Перший крок, бронювання працівників, ми зробили, давайце зробимо ще один, і якщо ви вважаєте це важливим — зверніться до Верховної Ради України. А все інше ми зробимо самі!

Із виступу голови профкому ДП «СхідГЗК» Віталія СКУБИ: «КОМБІНАТ ЛИХОМАНІТЬ, АЛЕ КОЛЕКТИВ МУЖНЬО ПРАЦЮЄ»

— Хочу нагадати вам, що з 2018 року, після того як НКРЕКП безпідставно установив ціну на УОК у розмірі 75 дол. за кг, тоді як собівартість становила понад 100 дол. за кг, ДП «СхідГЗК» опинилося у критичній фінансово-економічній ситуації, з якої не може вийти досі, оскільки протягом останніх років було вимушене реалізовувати свою продукцію — сировину для ядерного палива, собі у збиток та накопичувати борги.

Призначені після цього рішення НКРЕКП керівники комбінату Антон Бендик, а особливо — Сергій Шовгеля, своїм керуванням ще більше поглиблювали кризу ДП «СхідГЗК». Це, разом з рішенням НКРЕКП, викликає відчуття спланованого розвалу виробництва, а по-нашому — його «дербан», шляхом розділу на «ліквідні» та «неліквідні» активи, тобто ласі для когось та не потрібні нікому шматки. При цьому на всіх рівнях декларувалась і декларується зацікавленість держави в ядерному паливі з вітчизняної сировини.

Ситуація ускладнилася після повномасштабної агресії росії 24 лютого 2022 року. Внаслідок воєнного стану та злочинної бездіяльності колишньої адміністрації комбінату ДП «СхідГЗК» припинив виробничу діяльність, а працівники були відправлені у вимушений простій на 6 місяців.

Профком не міг змиритися з такою ситуацією, неодноразово звертався до адміністрації комбінату з вимогою відновити виробничу діяльність. Шовгеля вперто не чув профкому і продовжував ігнорувати наші пропозиції. Тому, починаючи з березня 2022 року і донині, профком не раз звертався й до Президента України, Прем'єр-міністра України, РНБО, Міненерго, СБУ, до Кіровоградської та Дніпропетровської ОВА, народних депутатів України та місцевої влади з приводу критичної ситуації, яка склалася на ДП «СхідГЗК»: заборгованість із зарплати, невиконання колективного договору, незабезпечення матеріалами та відсутність соціального діалогу. На жаль, відповіді отримували у вигляді відписок, результату не було і немає досі.

Профком звертався до Міненерго з вимогою звільнити Шовгеля С. В., але рішення не було прийнято. Ми також апелювали до суду з приводу бездіяльності Міненерго, але суд нам відмовив з формальних причин. Міненерго призначило службове розслідування з приводу дій цього «керівника», що призвели до поглиблення кризи, але воно не проводиться, оскільки останній уникає розслідування, вже 8 місяців перебуваючи на «лікарняних».

Хоча не могу не зазначити, що ситуація змінилася на краще, коли в жовтні 2022 року в.о. генерального директора був призначений Ігор Васильович Бугайов. Протягом короткого часу комбінат з допомогою ДП НАЕК «Енергоатом» та Міненерго відновив виробничу діяльність, запрацювали шахти, ЕМЗ, СКЦ та ДХЗ. Працівникам почали ліквідовувати заборгованість із заробітної плати хоч раз на місяць. До того протягом 6 місяців виплат взагалі не було. Сьогодні накопичена заборгованість становить 5 місяців.

На мою думку, колектив ДП «СхідГЗК» мужньо вистояв, незважаючи на війну і мобілізацію (сьогодні на комбінаті 600 працівників мобілізовано). Комбінат лихоманить, але колектив героїчно працює. Проте без реальної допомоги від ДЕРЖАВИ ми не виживемо, тому продовжуємо звертатися до владних структур, щоб не загубити атомну промисловість України. Не хотілося б, щоб так сталося, як з атомною зброєю, яка була в Україні.

Україна входить до 10 країн світу з видобутку і переробки урану. На нашу думку, це світовий престиж України та шлях до енергонезалежності.

На завершення хочу запропонувати звернутися від Пленуму Атомпрофспілки до Кабінету Міністрів України з пропозицією призначити генеральним директором на постійній основі Ігоря Васильовича Бугайова, нарешті вирішити питання звільнення Шовгелі, для чого є всі законні підстави.

Із виступу голови Державного агентства України з управління зоною відчуження Євгена КРАМАРЕНКА: «РЕОРГАНІЗАЦІЯ У ЗОНІ ВІДЧУЖЕННЯ БУДЕ ПРОВІДИТИСЯ РАЗОМ З ПРОФСПІЛКОЮ»

— Після того як Чорнобильська зона відчуження була деокупована, ми спільно з профспілками почали працювати над її відновленням. Були проблеми з виплатами заробітної плати працівникам. Зустрічалися з колективами, з представниками профспілок, знаходили формулу вирішення цього питання. Незважаючи на те, що йде війна, що бюджети «обрізані», ми минулого року вперше вийшли без заборгованості у заробітній платі підприємствам.

Дійсно, залишається проблема цього року з виплат зарплат, бо через війну нам надали зменшений бюджет і від-

повідно йде процес реорганізації. Міністерство підтримує, що необхідно здійснити певні реформи з цього приводу, ці процеси мають проходити за участю колективів. Ми повинні доносити це спільно до людей, розповідати їм, що відбувається, щоб було чітко розуміння, максимальна прозорість усіх процесів.

Разом з нашими партнерами ми відновили частину обладнання, сьогодні вже працює біолабораторія в зоні відчуження. Ведемо переговори з Європейськими банком реконструкції та розвитку для наповнення фонду, щоб надалі розвивати зону відчуження. У нас є декілька проєктів, які ми обговорюємо на асамблеї з донорами. І вони також стосуються Чорнобильської АЕС, а саме створення наукового хабу для розвитку зони відчуження.

Незважаючи на війну, минулого року було виконано роботу, згідно з Указом Президента України, щодо створення Чорнобильського радіаційного заповідника.

Відбулися багаторазові зустрічі з керівником заповідника з приводу розвитку цієї організації. Ми розробили стратегію розвитку зони відчуження, зараз ця програма перебуває на стадії узгодження з міністерствами. Прагнемо задекларувати ідею по зоні відчуження, щоб був чіткий комплексний документ, який би врегульовував усі питання.

Реорганізація буде проводитися спільно з нашим колективом, прораховуватиметься фінансова складова, усе проговорюватиметься з профспілками. І тільки тоді будемо йти далі. Торік ми призупинили реорганізацію та ліквідацію, бо не були проведені роз'яснювальні роботи, люди були незадоволені, а міністерство це не влаштує.

Реорганізація — це робота не на кілька днів, ми розуміємо, що є колективи, що частину людей буде виведено при реорганізації, бо функції скорочуються. Ми згадували Чорнобильський радіаційний заповідник, але є Північна Пушча, яка займалася там господарською справою. А там працівники, які необхідні Заповіднику для виконання подальшої роботи, охоронної функції, протипожежної тощо. Тож ми маємо розуміти, що цих людей потрібно перевести до нової організації. Ми робитимемо все, щоб не створювати додаткове фінансове навантаження на підприємництво.

Щодо приведення у відповідність законів «Правовий статус території» та «Про заповідну справу» ми консультувалися з юристами і там суперечки немає. Якщо ми говоримо про Закон «Особливості врегулювання в Чорнобильській зоні», то в ньому йдеться про ведення господарської діяльності. А в Законі «Про природу заповідних зон» — про збереження природи, і охоронні зобов'язання лягають на Заповідник, але керівником цього підприємства залишається орган управління зоною відчуження.

Що стосується заробітної плати, це не проблема лише зони відчуження, це проблема всієї України, бо в нас затверджена єдина тарифна сітка, для оплати праці працівникам державних установ, яким є Заповідник. Ми вже намагаємося два роки збільшити цю тарифну сітку. Міністерство фінансів, на жаль, не приймає та не враховує наших пропозицій, бо йде війна і бюджет не наповняється. Тож я не впевнений, що цього року нам щось вдасться. Але є надія, що це станеться після Перемоги.

Із виступу голови ООП ППЗВ Геннадія МИХАЙЛЮКА: «ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ ЗАВЖДИ БУЛА ЗОНОЮ ОСОБЛИВОЇ УВАГИ З БОКУ ДЕРЖАВИ, А З ЧАСОМ — І З БОКУ БІЗНЕСУ»

— Для профспілки найголовніше — це люди, які працюють на підприємствах. Які вміють та бажають працювати і хочуть мати гідні умови за свою особливо небезпечну працю, отримувати нормальну зарплатню. Бо віддають своє здоров'я для виконання завдань, що їх поставила перед підприємствами зони відчуження держава. Профспілка захищена у стабільній роботі підприємств, бо тоді люди мають робочі місця та винагороду за свою працю.

Я хочу розглянути питання про бачення проблем зони відчуження не з боку керівництва, а з точки зору простого працівника. Що він відчуває? Як питання його турбують? Усі ми усвідомлюємо, в яких умовах доводиться працювати: воєнний стан, наслідки окупації, дефіцит бюджету та секвестр бюджетних програм, зменшення можливостей і надходжень від господарської діяльності, а також — наслідки реорганізації зони відчуження. Існує декілька проблем, які не вирішуються та ще й періодично загострюються.

Перша проблема — щорічне катастрофічне недофінансування державних програм. За останні два роки ситуація змінилася не на краще. Потреби підприємств, які враховують у кошторисах зростання цін та тарифів на енергоносії, матеріали, продукти харчування, витрати на звільнення працівників за скороченням штату, під час реорганізації підприємств, виплати Пенсійному фонду за Списком №1, нашкоджуються на непорозуміння з боку Мініфіну під час затвердження паспортів державних програм. Ми вам виділяємо кошти, а ви... «підганяйте» під них свої плани роботи — приблизно така політика міністерства. І підприємства «підганяють». Але ж як можна «підганяти» програму та за рахунок чого, якщо, наприклад, на 2023 рік сума відшкодування ПФУ становить майже 300 млн грн. Це одна з болючих проблем для підприємств зони відчуження. І якщо її своєчасно не вирішити на законодавчому рівні, то наслідки для підприємств можуть бути катастрофічними.

За рахунок чого виконуються програми? В основному за рахунок максимальної економії підприємств. Їх роботу зупинити не можна, бо це матеріали, обладнання, енергоресурси. Тому економія здійснюється за рахунок соціальної складової кошторисів, тобто за рахунок працівників: зменшення або ненарахування премії, вимушені відпустки за власний рахунок, простої, призупинення трудових відносин, скорочення персоналу, проведення заходів з охорони праці, скасування соціальних гарантій, закріплених у колективних договорах, тощо. Виправдання одне — війна, грошей немає.

Дійшло до того, що ДАЗВ України, вже після затвердження паспортів програм, встановлює підприємствам квоти на «оптимізацію» персоналу. Ми тобі встановили, а ти думай, де взяти кошти на звільнення працівників. Питання: чому ДАЗВ України перед прийняттям рішення про реорганізацію підприємств, при доведенні квот на «оптимізацію» персоналу не потурбувалося закласти кошти на виплату вихідної допомоги, а поклато вирішення цих питань на підприємства? Люди скорочують. На початок 2023 року в судових органах України розглядалося понад 20 позовів працівників ліквідованого ДП ЦОТІЗ. Деякі з них вже виграли в апеляційному суді.

II ПЛЕНУМ ЦК АТОМПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ

Ті заходи, які здійснюють підприємства, не вирішують сповна проблем фінансування та перекладають, повторюючись, фінансовий тягар на плечі працівників. Для прикладу: виведення окремих підрозділів та, відповідно, працівників за межі зони відчуження. Для підприємства — умовна економія (хто рахував умови оренди, придбання меблів та оргтехніки, витрати на щоденні поїздки службового автотранспорту до Чорнобиля тощо). А для конкретного працівника — реальне зменшення заробітної плати в середньому на 4000 грн (трансферти та доплати замість добових). А якщо врахувати те, що частина працівників мешкає в Славутичі, Чернігові, в Київській області, то витрати на проїзд, на оренду житла, на харчування щомісячно доволі значні. Про що ще можна казати, якщо середня заробітна плата за квітень на ДСП «Екоцентр» становила всього 14 тис. грн (без відррахувань), а на ДСП «Північна Пуща» за січень-квітень — 13300 грн. Це середня, а яка заробітна плата у робітників? До речі, чомусь і секвестр бюджетної програми для ДСП «Екоцентр» склав майже 10% від Фонду оплати праці, тоді як для інших підприємств коригування кошторисів практично здійснювалося за рахунок статей розвитку підприємства. А ще введена 2021 року 25-розрядна ЄТС досі не забезпечена фінансуванням.

Внаслідок хронічного недофінансування сьогодні під загрозою зриву роботи ДСП «Північна Пуща». Крім того, неузгодженість виробничих стосунків із Заповідником, а саме не вироблений економічно доцільний механізм проведення робіт, поставили під загрозу здійснення господарської діяльності, у тому числі виконання заходів з пожежної безпеки, а в зоні вже почалися пожежі — їх зареєстровано понад три десятки. А ще — запланована «оптимізація» працівників, яким необхідно виплатити вихідну допомогу. Де взяти кошти?

Ще один наслідок. Призупинення трудових відносин. Працівник не працює, заробітна плата, відповідно, не нараховується, страховий стаж — не йде. Людину звільняють з роботи за скороченням штату, а виплати — відсутні... Економія для підприємства.

А якщо врахувати, що працівники позбавляються пільгового стажу роботи та відповідно з правом виходу на пенсію за Списком №1, особливо ті, з ким призупинені трудові відносини, то картина для працівника зовсім погана.

Ще одна хибна практика — примушування до звільнення за власним бажанням або за угодою сторін. Причини умовляння різні. І люди звільняються. Хто виграв тут — знову підприємство. Економія на вихідній допомозі. А потім «невідомо» звідки з'являються судові позови. Хтось рахував, які збитки підприємств внаслідок неправомірних звільнень або невивиплати коштів при звільненні працівників? Хто відповів за такий стан?

Інша проблема — це не підтверджені соціально-економічними розрахунками хаотичні реорганізації підприємств зони відчуження і при цьому хаотична зміна керівників підприємств та їхніх заступників. За останні 13 років здійснено 6 реорганізацій — ліквідації, об'єднань, приєднань, виділення та створення нових підприємств.

Який соціально-економічний результат від цих реорганізацій? А реорганізація у 2022 році, під час воєнного стану, в умовах зменшення фінансування? І таке рішення було прийнято без відповідних консультацій з профспілкою. До ліквідацій не були включені голови профспілкових організацій. Але ці питання стосуються не тільки виробництва, а й соціальних проблем. Усі ці реорганізації підприємств зони відчуження призводять до тимчасових порушень їх роботи та загострюють зайві фінансові, організаційні та соціально-економічні проблеми. 2023 рік, я так розумію, наступний етап прийняття чергових рішень та продовження «експериментів»?

Прикро і те, що ці реорганізації супроводжуються відкритими та прихованими порушеннями трудового законодавства, на які неодноразово звертала увагу Атомпрофспілка.

Потерпають від усього цього найбільше працівники. Вони поставлені в такі умови, що вимушені погоджуватися зі всіма примхами керівників та умовами праці. Залишитися без роботи, зарплати у цей час означає позбавити себе та свої родини засобів існування.

Сьогодні поступово налагоджується соціальний діалог з керівниками ДАЗВ України та керівниками підприємств зони відчуження. Питань багато і їх потрібно вирішувати разом з профспілками, бо вони згодом стають загальними проблемами. Ми завжди відкриті до діалогу!

Пропоную звернутися до Міністра захисту довкілля та природних ресурсів, Голови ДАЗВ України з вимогою: забезпечити повне та ритмічне, протягом року, фінансування державних програм, які здійснюються підприємствами зони відчуження; провести соціально-економічний аналіз реорганізації підприємств зони відчуження; забезпечити дотримання законодавства України, норм РБ, ОСП та виконання домовленостей Галузевої угоди та колективних договорів на підприємствах, які їм підпорядковані.

Із виступу голови профкому Чорнобильської АЕС Богдана СЕРДЮКА: «СОЦІАЛЬНІ ЗЛИДНІ» — ВІД НАКОПИЧЕНИХ ПРОБЛЕМ»

— Найбільша проблема для ЧАЕС — не пограбування під час воєнних дій, окупації. Найстрашніше — це знищення інфраструктура, підірвані автомобільні та залізничні мости через річки Прип'ять та Дніпро. Сьогодні шлях до роботи на ЧАЕС займає до 6-7 годин, як у 1986 році. Тому персонал змушений вахтово жити на ЧАЕС. Кілька об'єктів було перетворено на місце відпочинку міжвахтового персоналу. Наразі нам не вдалося задовольнити зручні графіки, тому співробітникам доводиться працювати 14 днів та 10 днів відпочивати вдома. Профком надавав багато альтернативних графіків, проте жодний не вдалося узгодити з адміністрацією з різних причин.

По-перше, потрібно бути на об'єкті, щоб витримати безперервність роботи підприємства та вимоги аварійної безпеки. Ми зробили все, що було в наших силах, навіть організували спортивний зал, але не всі можуть ним скористатися. Встановили Wi-Fi та інтернет, аби увечері працівники змогли зв'язатися зі своїми сім'ями. Але коли на об'єкті від 500 осіб, то, звісно, мережа працює погано. Харчування було один раз на день, а стало триразовим. Усі ці проблеми накопичують так звані «соціальні злидні». Фінансова компенсація за вахтовий метод роботи — 300 грн за кожний день. Та й ці кошти скорочені через недофінансування зони відчуження.

ЗВЕРНЕННЯ

**Президенту України
Володимиру Зеленському
Копії: Прем'єр-міністру України,
Секретарю РНБО України,
Голові СБУ**

Звертаюся до Вас укотре з приводу невиконання органами державного управління рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2021 року «Про заходи з нейтралізації загрози у сфері атомної енергетики і промисловості», уведеного в дію Указом Президента України від 29 січня 2021 року № 35 щодо виходу з критичної ситуації, яка склалася на Державному підприємстві «Східний гірничо-збагачувальний комбінат».

Рішенням РНБО було доручено вжити вичерпних заходів для забезпечення сталого розвитку урановидобувного та уранопереробного державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» з метою до 2026 року збільшити виробництво уранового оксидного концентрату до повного задоволення потреб вітчизняної ядерної енергетики. **РІШЕННЯ РНБО ТА ВАШ УКАЗ НЕ ВИКОНУЮТЬСЯ.** Відсутність державного фінансування, передбаченого Концепцією державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року неминуче веде до знищення галузі.

16.09.2022 року відбулася нарада під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, до участі в якій я був також запрошений. На ній було ухвалено низку протокольних рішень, у тому числі про приєднання ДП «СхідГЗК» до складу ДП НАЕК «Енергоатом», а також створено робочу групу під головуванням першого заступника Міністра енергетики України Власенка Ю.М., яка мала розробити і втілити заходи з вирішення проблем ДП «СхідГЗК». **РОБОЧА ГРУПА НЕ ПРАЦЮЄ, РІШЕННЯ НАРАДИ НЕ ВИКОНУЮТЬСЯ.**

Нині заборгованість із заробітної плати становить понад 5 місяців, це 300 млн грн. У тому числі не виплачується заборгованість працівникам, які звільнилися. Підприємство не в змозі повністю розраховуватися за енергоносії, вчасно не перераховуються податки та ЄСВ. Не діє Колективний договір комбінату, робітники, які працюють в умовах іонізуючого випромінювання, не отримують лікувально-профілактичне харчування та інші соціальні пільги та гарантії відповідно до КД. Сьогодні ситуація критична й можливі голодні некерівані протести.

Звертаю Вашу увагу, пане Президенте, на те, що свого часу, через недалекоглядність можновладців, Україна втратила ядерну зброю і ми бачимо, до чого це призвело. Зараз існує реальна загроза втратити й уранову галузь, яка є запорукою енергонезалежності України. Наслідки такої втрати будуть ще більш катастрофічними. Хоч як це прикро, не війна, а знов-таки недалекоглядність органів влади, які не бажають докладати зусиль для роботи на перспективу, є основним чинником цього.

З огляду на вищевикладене просимо Вас терміново втрутитися в ситуацію та прийняти контрольовані Вами рішення, негайна реалізація яких не дасть знищити урановидобувну та уранопереробну галузь України. На нашу думку, без підтримки держави ДП «СхідГЗК» зупиниться та перестане працювати на енергонезалежність України, що неприпустимо.

**З повагою
Голова профкому ДП «СхідГЗК»**

Віталій Скуба

25.05.2023 року

ЗВЕРНЕННЯ

до учасників II Пленуму та органу державного управління Міненерго від АТ КІЕП

У зв'язку з тривалою відсутністю будівництва об'єктів найвищої категорії складності та обмеженнями, спричиненими військовою агресією РФ проти України, проектний потенціал нашої держави зазнає суттєвого скорочення.

Наприклад, Державне підприємство «Український науково-дослідний та проектно-розв'язувальний інститут промислової технології» (м. Жовті води) передано до Фонду державного майна на приватизацію і він практично припинив своє існування, Київський інститут інженерних вишукувань і досліджень «Енергопроект» (м. Київ) знаходиться в аналогічному стані і не має можливості повноцінно виконувати роботи. Кризова ситуація склалася і в АТ «Харківський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут Енергопроект» (м. Харків). Персонал у своїй більшості покинув країну або переїхав в інші міста України.

У своєму виступі Голова Правління АТ КІЕП (м. Київ) Юрій Сапожников зазначив, що АТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект» функціонує і може виконувати проектні роботи найвищого рівня складності за рахунок збереження ключових фахівців за напрямками проектування та науково-технічної підтримки. Проте для виконання масштабних проектів, таких як будівництво нових енергоблоків, необхідно використовувати синергію всього проектного потенціалу країни, на що необхідно звернути увагу Експлуатаційної організації та Органу державного управління. Проектувальники в Україні готові до реалізації складних завдань за умови підтримки відповідних органів.

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Поштова адреса редакції: вул. Хрещатик, 22, а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»
Головний редактор
Людмила ГАП'ЮК
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766
За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 5000